



ที่ มท ๐๘๒๐.๒/ว ๑๐๕๓

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง การจัดการมูลฝอยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมอนามัย ที่ สธ ๐๙๒๔.๐๔/๒๑๘๗ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับแจ้งจากกรมอนามัยว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ได้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ก่อให้เกิดมูลฝอยที่เกิดจากมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) เป็นจำนวนมาก และมูลฝอยเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน จึงได้จัดทำคำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอความร่วมมือให้จังหวัดเผยแพร่และควบคุมกำกับดูแลระบบการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามคำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายประยูร รัตนเสนีย์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น

กลุ่มงานสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐-๒๒๔๑-๔๐๐๐ ต่อ ๒๑๑๒-๔ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๒๐๖๖

ผู้ประสานงาน น.ส วารุณี คุรุฑธา โทรศัพท์ ๐๒-๔๑๑๕-๔๘๖๘๖



กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	
17242	
1	ณ. 2563
เวลา	

ที่ สธ ๐๔๒๔.๐๔/ ๕๑๘๗

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง การจัดการมูลฝอยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑ ฉบับ
ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ตามที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ก่อให้เกิดมูลฝอยที่เกิดจากมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นจำนวนมาก และมูลฝอยเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ของเชื้อโรค รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน นั้น

ในการนี้ กรมอนามัย ได้จัดทำคำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงขอความร่วมมือจากท่านในการเผยแพร่และควบคุมกำกับดูแลระบบการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติตามคำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รายละเอียดดังสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

๐๙๔ ๙๙๙

(นายดนัย วิวัธนา)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น	
เลขที่	849
วันที่	- 1 ณ. 2563
เวลา	11.30

สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๑๒๘

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๐๐

คำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ตามกฎหมายในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ก่อให้เกิดมูลฝอยซึ่งเกิดจากมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นจำนวนมาก และมูลฝอยเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ เพื่อลดและป้องกันการแพร่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงเพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน จึงมีคำแนะนำในการจัดการมูลฝอย ดังนี้

ก. คำแนะนำสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดมาตรการและแนวทางในการจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบตั้งแต่การคัดแยกกระดับครัวเรือน การเก็บรวบรวม การขน และการกำจัด รวมถึงวางแผนการจัดการมูลฝอยโดยพิจารณาตามประเภทความเสี่ยงของมูลฝอย
2. การคัดแยกมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด จัดให้มีมาตรการเพื่อให้ประชาชนคัดแยกมูลฝอยเป็น 3 ประเภท ดังนี้
 - มูลฝอยทั่วไป เช่น เศษกระดาษ ขวดพลาสติก ภาชนะใส่อาหารแบบใช้ครั้งเดียว เป็นต้น
 - มูลฝอยรีไซเคิล เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก เป็นต้น
 - มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เช่น ภาชนะบรรจุยาฆ่าเชื้อ ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ กระบองสเปรย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ กรณีมูลฝอยที่ปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย สารคัดหลั่งของผู้ที่แยกสังเกตอาการที่บ้าน เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู เป็นต้น ควรแนะนำให้ประชาชนแยกจัดการ โดยในแต่ละวันให้เก็บรวบรวมและทำลายเชื้อโดยใช้ถุงขยะ 2 ชั้น โดยถุงขยะใบแรกที่บรรจุมูลฝอยแล้วให้ราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือน้ำยาฟอกขาว จากนั้นมัดปากถุงให้แน่น แล้วซ้อนด้วยถุงขยะอีก 1 ชั้น มัดปากถุงให้แน่นอีกครั้ง นำไปทิ้งรวมกับมูลฝอยทั่วไป หรือเก็บรวบรวมแยกไว้เฉพาะตามท้องที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

3. จัดให้มีจุดรวบรวมมูลฝอย พร้อมภาชนะรองรับที่มีฝาปิดอย่างเพียงพอและทั่วถึง ทั้งนี้ อาจกำหนดจุดรวบรวมเฉพาะสำหรับชุมชน หรือครัวเรือน หรือบ้านที่มีผู้ที่แยกสังเกตอาการที่บ้าน
4. จัดเตรียมยานพาหนะสำหรับการขนมูลฝอย โดยอาจแยกตามประเภทมูลฝอย
5. การเก็บรวบรวมและการขนมูลฝอย ต้องควบคุมกำกับให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย และจัดเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอย โดยให้ความรู้หรือคำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติงานในหลักความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
 - จัดให้มีการคัดกรองเบื้องต้น โดยสังเกตอาการป่วยของผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอย หรือการตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย หากพบผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงานและพบแพทย์ทันที
 - จัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมและเพียงพอ ได้แก่ หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ถุงมือยางหนา ผ้าเช็ดกันเปื้อน รองพื้นยางหุ้มแข้ง แวนป้องกันตา เป็นต้น รวมทั้งกำชับให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด
 - จัดให้มีอุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดมือ เช่น สบู่ เจลแอลกอฮอล์
 - จัดเตรียมอุปกรณ์ทำความสะอาด สารทำความสะอาด และสารฆ่าเชื้อ สำหรับทำความสะอาดยานพาหนะขนมูลฝอย อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้เพียงพอ เช่น ผงซักฟอก น้ำยาที่มีส่วนผสมของคลอรีน หรือสารไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ เป็นต้น

- ควบคุมกำกับให้ผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยปฏิบัติตามคำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงาน โดยเคร่งครัด
6. การกำจัดมูลฝอยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมกำกับ หรือดำเนินการนำมูลฝอยไปกำจัด ให้ถูกต้องตามประเภทของมูลฝอย ดังนี้
 - มูลฝอยทั่วไป ให้นำไปกำจัดโดยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล หรือการเผาในเตาเผา
 - มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ให้รวบรวมและส่งไปกำจัดโดยวิธีฝังกลบแบบปลอดภัยหรือการเผาในเตาเผา
 - กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานที่กำจัดมูลฝอยในพื้นที่ ต้องจัดให้มีมาตรการห้ามมิให้มีการเปิดถุงมูลฝอยหรือการคุ้ยเขี่ยระหว่างการเก็บขน รวมถึงในสถานที่กำจัดด้วย
 7. กรณีในพื้นที่มีการจัดตั้งสถานที่เฉพาะสำหรับการสังเกตอาการโรคหรือการดูแลผู้ป่วยหรือกลุ่มเสี่ยง ให้ปฏิบัติดังนี้
 - ประสานหน่วยงานรับผิดชอบสถานที่นั้น และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อวางแผนทางในการจัดการมูลฝอยที่เกิดขึ้น
 - ประเมินแนวทางการจัดการมูลฝอยและกำหนดวิธีการคัดแยก การเก็บรวบรวม การขน และการนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง
 8. กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีระบบเก็บขนและกำจัดมูลฝอย ต้องจัดให้มีมาตรการรวมถึงการให้คำแนะนำแก่ประชาชนในการจัดการมูลฝอยอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยและการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคเป็นสำคัญ
 9. กรณีการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมกำกับให้แหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงผู้ดำเนินกิจการรับเก็บขน และกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 อย่างเคร่งครัด
 10. จัดให้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน ในการจัดการมูลฝอยที่ถูกต้อง เช่น คำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับประชาชน คำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับผู้ที่ยกสังเกตอาการที่บ้าน รวมถึงสุขอนามัยส่วนบุคคลในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นต้น

ข. คำแนะนำข้อปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เตรียมการก่อนปฏิบัติงาน

- กรณีผู้ปฏิบัติงานมีอาการเจ็บป่วย เช่น มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก หรือเหนื่อยหอบ ให้หยุดปฏิบัติงาน โดยแจ้งหัวหน้างานและพบแพทย์ทันที
- สวมชุดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปฏิบัติงานเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอย ได้แก่ หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย ถุงมือยางหนา ฝ้ายางกันเปื้อน รองพื้นยางหุ้มแข้ง แวนป้องกันตา เป็นต้น ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามมาตรการและคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ควบคุมกำกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด

2. ข้อปฏิบัติขณะปฏิบัติงาน

- ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง คำนึงถึงความปลอดภัย และการป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค เลือกใช้อุปกรณ์เก็บมูลฝอยที่มีด้ามจับ เพื่อลดการสัมผัสกับมูลฝอยโดยตรง
- หากถุงมือชำรุดเสียหายมีรอยร้าวให้เปลี่ยนถุงมือคู่มือใหม่
- ควรงดพูดคุยระหว่างปฏิบัติงาน

3. ข้อปฏิบัติหลังการปฏิบัติงาน

- เมื่อเสร็จจากการปฏิบัติงานแล้วให้ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยางหนา แวนป้องกันตา ผ้าอย่างกันเปื้อน หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย และรองเท้าหุ้มแข้ง ตามลำดับ และล้างมือทุกครั้งที่ถอดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ส่วนอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลชนิดใช้ครั้งเดียวให้ทิ้งลงในถังมูลฝอยที่มีฝาปิด ส่วนรองเท้าหุ้มแข้ง แวนตาป้องกันตา ผ้าอย่างกันเปื้อน ให้แช่ลงใน 5,000 ppm sodium hypochlorite นาน 30 นาที จากนั้นล้างแล้วนำไปผึ่งแดดให้แห้ง
- ชำระล้างร่างกายให้สะอาด เปลี่ยนเสื้อผ้า ก่อนออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานหรือก่อนกลับบ้าน

ค. คำแนะนำการจัดการมูลฝอยสำหรับประชาชน

1. รับรู้และตระหนักถึงการจัดการมูลฝอยที่ถูกต้อง มีส่วนช่วยป้องกันและลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคไปยังผู้อื่นและชุมชน
2. จัดเตรียมภาชนะรองรับหรือถุงขยะให้เพียงพอ แยกตามประเภทมูลฝอย และสำหรับประชาชนทั่วไปให้คัดแยกมูลฝอยในครัวเรือนเป็น 3 ประเภท ดังนี้
 - มูลฝอยทั่วไป เช่น ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหารแบบใช้ครั้งเดียว เป็นต้น ให้เก็บรวบรวมนำไปทิ้งลงถังที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อรอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บขนไปกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป
 - มูลฝอยรีไซเคิล เช่น ขวดแก้ว ขวดพลาสติก เป็นต้น ให้เก็บรวบรวมไว้ก่อนและรอจัดการในภายหลัง
 - มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน เช่น ภาชนะบรรจุยาฆ่าเชื้อ ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำ กระป๋องสเปรย์ เป็นต้น ให้เก็บรวบรวมไว้ในภาชนะรองรับ เพื่อรอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บขนไปกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป

ทั้งนี้ให้นำมูลฝอยแต่ละประเภทไปทิ้งในจุดรวบรวมมูลฝอยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเตรียมไว้หรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

3. กรณีมีผู้ที่แยกสังเกตอาการที่บ้าน ให้แยกจัดการมูลฝอยจากครัวเรือน โดยดำเนินการดังนี้
 - มูลฝอยทั่วไป เช่น ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหารแบบใช้ครั้งเดียว ขวด เป็นต้น ในแต่ละวันให้เก็บรวบรวมใส่ถุงขยะ มัดปากถุงให้แน่น และนำไปทิ้งลงในถังมูลฝอยที่มีฝาปิดมิดชิด เพื่อรอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บขนไปกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป
 - มูลฝอยประเภทปนเปื้อนน้ำมูก น้ำลาย สารคัดหลั่ง เช่น หน้ากากอนามัย กระดาษทิชชู เป็นต้น ในแต่ละวันให้เก็บรวบรวมและทำลายเชื้อโดยใส่ถุงขยะ 2 ชั้น โดยถุงขยะใบแรกที่บรรจุมูลฝอยแล้วให้ราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือน้ำยาฟอกขาว จากนั้นมัดปากถุงให้แน่น แล้วซ้อนด้วยถุงขยะอีก 1 ชั้น มัดปากถุงให้แน่นอีกครั้ง นำไปทิ้งรวมกับมูลฝอยทั่วไปหรือเก็บรวบรวมแยกไว้เฉพาะตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

ทั้งนี้ให้นำมูลฝอยแต่ละประเภทไปทิ้งในจุดรวบรวมมูลฝอยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเตรียมไว้หรือตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

4. ภายหลังจัดการมูลฝอยแล้วล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์ทันที
5. สอดส่อง แนะนำบุคคลในครอบครัวและเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีการคัดแยกมูลฝอยหรือการปฏิบัติที่ถูกต้อง หากพบว่ามีการจัดการที่ไม่ถูกต้องอาจใช้กลไกของชุมชน เช่น อสม. ผู้ใหญ่บ้าน หรือแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เพื่อทำความเข้าใจแนวทางปฏิบัติตามที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค